

Avdelningen för juridik
Emilia Danielsson
Mia Hemmestad

Rutiner för omprövning av Migrationsverkets anvisningsbeslut

Bakgrund

När en sökande i sin första kontakt med Migrationsverket uppger sig vara under 18 år är det alltid den uppgivna åldern som först registreras. Migrationsverket kan därefter justera och registrera annan ålder än den sökanden uppgett. Det sker dock endast i uppenbara fall eller där det finns bevisning som strider mot sökandens muntliga uppgifter och identiteten är alltså klarlagd på annat sätt.

En sökande som registreras som under 18 år anvisas av Migrationsverket till en kommun. Kommunen är då enligt 3 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) skyldig att anordna ett boende.

Det har kommit till SKLs kännedom att Migrationsverket i flera fall anvisat personer som kommunen anser är vuxna. SKL har därför fört en dialog med Migrationsverket om och i så fall hur det är möjligt för Migrationsverket att ompröva beslutet om anvisning. En vuxen asylsökande person ska erbjudas plats på Migrationsverkets anläggningsboenden. Vi har nu enats om följande rutin.

Begäran om omprövning

Omprövning av anvisningsbeslut

För att kommunens ansvar att tillhandahålla ett boende enligt 3 § LMA ska upphöra krävs att Migrationsverket omprövar och upphäver sitt anvisningsbeslut.

Migrationsverket är skyldigt att ta ställning till en begäran från kommunen om att omprövning ska göras.

Kommunen bör, i samband med begäran om omprövning, lämna över en utredning med uppgifter som talar för att den sökande är betydligt äldre än 18 år.

Migrationsverket har därefter att bedöma om det finns tillräcklig grund för att ompröva sitt tidigare beslut. SKL och Migrationsverket har diskuterat möjligheten att tillsammans arbeta fram en vägledning för hur en sådan utredning bör se ut och vad den bör innehålla, men i dagsläget finns ingen sådan produkt.

Kommunen kan även begära omprövning om Migrationsverket skrivit upp den sökandes ålder under pågående handläggning eller i samband med beslut i asylfrågan.

Beslut om att begära omprövning av anvisningsbeslutet bör fattas av socialnämndens utskott.

Sekretess

Innan kommunen kan lämna över uppgifter till Migrationsverket måste kommunen göra en prövning av om uppgifterna kan lämnas ut eller om det finns hinder pga. sekretess. Ärenden som rör placering av ensamkommande barn och unga omfattas som huvudregel av s.k. socialtjänstsekretess i 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslag (2009:400) (OSL). Om den gode mannen (eller blivande god man), personal på boendet och/eller socialtjänsten efter placering finner det uppenbart att den unge är äldre än 18 år och inte borde bo i ett HVB-hem eller familjehem med barn kan det finnas en möjlighet att lämna ut uppgifter som annars är sekretessbelagda till Migrationsverket. För att det ska vara möjligt krävs enligt 10 kap. 2 § OSL att utlämnandet är nödvändigt för att kommunen ska kunna fullgöra sin verksamhet, dvs. sköta sina uppgifter. Det är svårt att ge ett tydligt svar på när något är nödvändigt för att fullgöra verksamheten. En bedömning i det enskilda fallet måste göras. Möjligen kan så vara fallet om kommunens möjlighet att tillhandahålla platser till barn hindras om den vuxne personen upptar en plats eller om kommunen inte kan ge barnen en säker och trygg vård med den vuxne personen på boendet. Eftersom den sekretessbrytande regeln är en undantagsregel kan uppgifter enligt vår bedömning bara lämnas i fall då det är uppenbart att personen är vuxen. Kommunen ska inte heller lämna fler uppgifter än vad som är nödvändigt i det enskilda fallet.

Kommunens placeringsbeslut

Efter att kommunen lämnat över sin utredning gör Migrationsverket en bedömning av om det finns skäl att ändra sitt anvisningsbeslut. Om Migrationsverket beslutar att upphäva anvisningsbeslutet innebär det att den enskilde ska flytta till ett av Migrationsverkets boenden. Kommunen har då skäl för att upphäva sitt placeringsbeslut och har inte längre rätt till ersättning för placeringen.

Att upphäva placeringsbeslutet innan Migrationsverket tagit ställning i frågan om omprövning anser vi vara olämpligt. Ett sådant förfaringsätt brister enligt vår mening i rättssäkerhet och förutsägbarhet både för kommunen och den enskilde. Så länge det finns ett anvisningsbeslut är kommunen, åtminstone enligt 3 § andra stycket LMA, skyldig att ordna ett boende. Väljer kommunen att upphäva beslutet om placering och ordna ett annat boende som är anpassat för vuxna är det tveksamt om kommunen får ersättning för dessa kostnader, jfr 7 § asylersättningsförordningen (2002:1118). Om Migrationsverket beslutar att inte ändra anvisningsbeslutet befinner sig kommunen i en svår situation, om någon ersättning inte kan fås och placeringsbeslutet är upphävt.

God man för ensamkommande barn

Om kommunen beslutar att begära omprövning bör man samtidigt informera den enskilde och gode mannen om detta. I de fall Migrationsverket väljer att ändra sin bedömning av den unges ålder uppkommer frågan hur detta påverkar förordnandet av den gode mannen. Vid vilken tidpunkt som bedömningen av ålder i ett asylärende påverkar rätten till statlig ersättning och vilken rättskraft en sådan bedömning har är

inte helt klarlagt och det pågår mål rörande denna fråga i flera förvaltningsdomstolar i Sverige. SKL har för avsikt att ta upp denna fråga i en fortsatt dialog med Migrationsverket. Förhoppningen är att hitta ett gemensamt synsätt och rutiner för hur detta ska hanteras. När vi kommit längre i det arbetet kommer vi uppdatera denna information.